

อาสาสมัครกับสวัสดิการสังคม

1

โดย

นางขวัญวงศ์ พิกุลทอง

รองอธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

อาสาสมัครกับสวัสดิการสังคม

- อาสาสมัคร หมายถึง บุคคลที่อาสาเข้ามาช่วยเหลือสังคมด้วยความสมัครใจ เสียสละเพื่อช่วยเหลือผู้อื่น ป้องกัน แก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน
- การเป็นอาสาสมัคร มีจิตอาสา ช่วยเหลือผู้อื่น โดยมีระเบียบแบบแผน (คุณสมบัติ หน้าที่ เวลา การฝึกฝน อยู่ในกฎระเบียบ)
- สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการ ป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนององความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึงตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตาม มาตรฐาน ทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงาน และการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิที่ประชาชนจะได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ

ประชากรอาสาสมัครในโลกนี้

โลกใบนี้มีประชากร **7** พันล้านคน มีประชากรที่เป็นอาสาสมัคร **140** ล้านคน หากเปรียบเทียบกับ การเป็นประเทศหนึ่งในโลกจะอยู่ในลำดับที่ **9** เรียกว่า **Volunteer Land** ที่มา **Johns Hopkins** ในหนังสือ **State of the World' Volunteerism Report 2011** ของ **UNDP (China India USA Indonesia Brazil Pakistan Bangladesh Russia Volunteer Land Nigeria Japan)**

Volunteer Land ประเทศไทยอาสาสมัคร

If volunteers were nation

ลำดับที่	ประเทศ	จำนวนประชากร
1	จีน	1,306
2	อินเดีย	1,094
3	อเมริกา	296
4	อินโดนีเซีย	229
5	บราซิล	186
6	ปากีสถาน	158
7	บังคลาเทศ	144
8	รัสเซีย	143
9	ประเทศไทยอาสาสมัคร	140 ล้านคน
10	ไนจีเรีย	129
11	ญี่ปุ่น	128

ข้อมูลงานอาสาสมัครในสังคมไทย (๑)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์โดยสำนักงานคณะกรรมการ
ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ
สำรวจจำนวนอาสาสมัครในสังคมไทย
ปี **2557** มีจำนวน **11.8** ล้านราย

- อาสาสมัครของส่วนราชการ **26** แห่ง
3.6 ล้านราย
- อาสาสมัครขององค์กรเอกชน **29** แห่ง
8.1 ล้านราย
- อาสาสมัครชาวต่างประเทศ **4** แห่ง
788 ราย

ข้อมูลงานอาสาสมัครในสังคมไทย (๒)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ ศูนย์สาธารณประโยชน์และประชาสังคม **NIDA** และมหาวิทยาลัย **Johns Hopkins** จัดทำบัญชีองค์กรไม่แสวงหากำไรของประเทศไทย **Non Profit Institutions Satellite Account of Thailand** มูลค่าการทำงานขององค์กรไม่แสวงหากำไรและอาสาสมัครในสังคมไทยในปี **2551** คิดเป็นมูลค่าเฉลี่ยร้อยละ **1.6** ของ **GDP (160,000 ล้านบาท)**

Budget on Social Welfare : Community and Social Services	2008 Mb.	2009 Mb.	2010 Mb.	2011 Mb.
Education	364,634.2 (21.9)	419,233.2 (21.4)	402,891.5 (23.7)	422,195.1 (20.3)
Health	154,140.4 (9.2)	169,633.2 (8.7)	178,852.7(10. 5)	209,848.0(10.0)
-อาสาสมัคร	160,000 (10)			
Social Security (social insurance social assistance)	115,086.4 (6.9)	151,449.7 (7.7)	135,488.4 (7.9)	139,465.9 (6.7)
- social insurance	94,734.7(5.7)	131,595.8 (6.7)	121,185.1 (7.2)	129.044.5(6,2)
- social assistance	20,351.7(1.2)	19,853.9(1)	14,303.3(0.8)	10,421.4(0.5)
Housing and community	46,386.0(2.7)	78,034.1(3.9)	31,373.8(1.8)	45,611.5(2.17)
Culture and recreation	13,729.6 (0.8)	14,101.4(0.7)	13,173.6(0.7)	14,821.9(0.7)
total	639,976.6	832,451.6	761,780.0	843,976.2
Fiscal year budget	1,660,00.0	1,951,700.0	1,700,000.0	2,070,000.0
Percentage of fiscal year budget	41.8	42.6	44.8	40.7

คนไทยบริจาคติดอันดับโลก

มูลนิธิการกุศลระหว่างประเทศ (Charities Aid Foundation-CAF) ได้ทำการสำรวจและจัดอันดับ 153 ประเทศทั่วโลกเกี่ยวกับการกุศล ในปี 2011 ซึ่งใช้พฤติกรรม 3 แบบเป็นเกณฑ์จัดอันดับ คือ การเป็นอาสาสมัครเพื่อการกุศล การช่วยเหลือคนแปลกหน้า และการบริจาคเงิน ได้จัดอันดับให้ประเทศไทยเป็นประเทศอยู่ในลำดับที่ 9 (อเมริกา ไอร์แลนด์ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ คานาดา ศรีลังกา **ไทย ลาว**)

และหากจัดลำดับในแต่ละเรื่องประเทศไทยอยู่ในลำดับต่าง ๆ ดังนี้

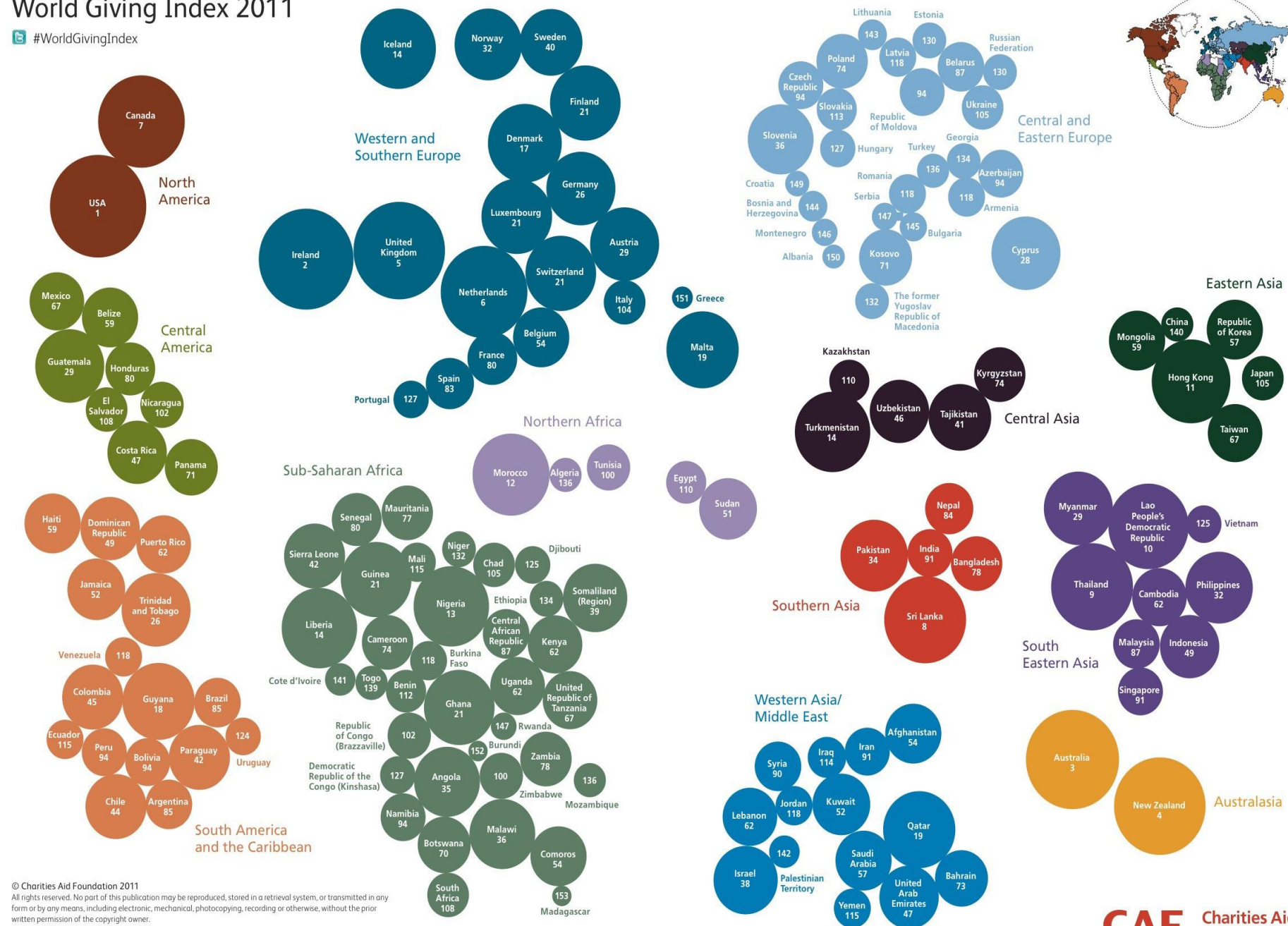
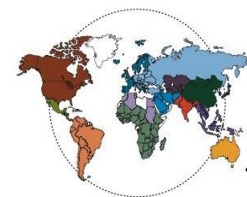
อันดับ 1 ในเรื่องของบริจาคเงิน (**Thailand** UK Ireland Netherlands Hong Kong Indonesia Morocco Iceland Malta/USA)

อันดับที่ 59 ในการช่วยเหลือคนแปลกหน้า (Liberia USA Ghana Sierra Leone Nigeria Sudan New Zealand Qatar Australia)

อันดับที่ 86 ในการใช้เวลาในการเป็นอาสาสมัคร (Turkmenistan Liberia Sri Lanka Tajikistan USA Guinea Nigeria **Philippines** Uzbekistan **Myanmar**)

World Giving Index 2011

#WorldGivingIndex

© Charities Aid Foundation 2011

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, including electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior written permission of the copyright owner.

Registered charity number 268369

นโยบายส่งเสริมงานอาสาสมัครไทย

2544

ปีอาสาสมัครสากล
ปฏิญญาอาสาสมัคร
ไทย/นโยบายการพัฒนา
งานอาสาสมัคร/
วันอาสาสมัครไทย

2545

ปีแห่งการ
พัฒนางาน

อาสาสมัครไทย

2546

พ.ร.บ.ส่งเสริม
การจัด
สวัสดิการสังคม
ระบุส่งเสริม
อาสาสมัคร

2550

ปีแห่งการให้
และการอาสา
ช่วยเหลือสังคม

2555

ครบรอบ 10 ปี
ปีอาสาสมัคร
สากล
ข้อเสนอ
นโยบายการ
พัฒนางาน
อาสาสมัครไทย

ปฏินญาอาสาศมัครไทย

1. อาสาศมัครมีบทบาทสำคัญในการบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคม
2. อาสาศมัครที่พึงประสงค์ต้องมีจิตวิญญาณของอาสาศมัคร
3. อาสาศมัครสมควรได้รับการยกย่องสรรเสริญ
4. ภาครัฐและภาคเอกชน จะต้องส่งเสริมสนับสนุนงานอาสาศมัครอย่างจริงจังและต่อเนื่อง
5. ภาครัฐและภาคเอกชน ต้องส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการงานอาสาศมัคร

ปฏินญาอาสาสมัครไทย

6. ภาครัฐ ต้องจัดให้มีกฎหมายหรือระเบียบรับรองรับสถานภาพของอาสาสมัคร
7. ภาครัฐและภาคเอกชน ควรส่งเสริมและปลูกจิตสำนึกในการเป็นอาสาสมัครให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป
8. ภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การธุรกิจและองค์การต่างๆ ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ขององค์การได้ปฏิบัติงานอาสาสมัครที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติ โดยไม่ถือเป็นวันลา
9. ภาครัฐต้องจัดตั้งคณะกรรมการ โดยมีผู้แทนของภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัครเป็นกรรมการ

นโยบายการพัฒนางานอาสาสมัครไทย

1. ส่งเสริมสนับสนุนอาสาสมัครอย่างจริงจัง
2. ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการงานอาสาสมัคร
3. จัดตั้งองค์การอาสาสมัครระดับชาติ
4. ส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันหรือศูนย์ฝึกอบรมอาสาสมัคร
5. จัดตั้งศูนย์อาสาสมัครระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น
6. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับอาสาสมัครประเภทต่างๆ

นโยบายการพัฒนางานอาสาสมัครไทย

7. ประชาสัมพันธ์งานอาสาสมัครให้เป็นที่แพร่หลาย เป็นที่รู้จัก ยอมรับของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป
8. จัดให้มีสวัสดิการ ส่งเสริมขวัญกำลังใจและให้การยกย่องอาสาสมัคร
9. ให้การสนับสนุนการจัดงานวันอาสาสมัครไทย
10. ปลุกจิตสำนึกและจิตวิญญาณของอาสาสมัคร ในบุคคลกลุ่มต่างๆ
11. ให้มีกฎหมายหรือระเบียบรับรองรับสถานภาพของอาสาสมัคร
12. จัดตั้งสภาอาสาสมัครแห่งชาติเป็นองค์การอิสระ

ข้อเสนอการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม

1. การรณรงค์จิตสำนึกการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม

2. การขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการต่าง ๆ

- มาตรการการเงินการคลัง ได้แก่ การจัดทำแผนแม่บทการเงินการคลัง เพื่อสังคมที่เอื้อประโยชน์ต่อการส่งเสริมการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม

- มาตรการด้านการศึกษา ให้พิจารณาเพิ่มหลักสูตรว่าด้วยการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคมในหลักสูตรการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และหลักสูตรการฝึกวิชาทหารของกระทรวงกลาโหม

- มาตรการในการเอื้อประโยชน์ให้ประชาชน เอกชนและข้าราชการเข้ามามีส่วนร่วมในงานอาสาสมัคร

3. การพัฒนากลไกการให้และการอาสาช่วยเหลือสังคม

- การจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมการให้และอาสาสมัคร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครไทย

“ให้ความสำคัญกับเป้าหมายการพัฒนางานอาสาสมัคร
ไปสู่การก่อให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน”

1. ส่งเสริมการเป็นอาสาสมัคร

- การเสริมสร้างให้เกิดจิตสำนึกในการเป็นอาสาสมัครในทุกระดับ
- การให้สวัสดิการ ส่งเสริมขวัญกำลังใจ และยกย่องให้เกียรติอาสาสมัคร

2. พัฒนาความรู้ความสามารถของอาสาสมัคร

- การจัดตั้งสถาบันการจัดการและการอบรมอาสาสมัครเพื่อสังคม
- การส่งเสริมมาตรฐานการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
- การจัดทำหลักสูตรอบรมอาสาสมัครและการบริหารจัดการงานอาสาสมัคร

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนางานอาสาศัมครไทย

3. พัฒนาองค์กรและบุคลากร

- การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานอาสาศัมครและกับทุกภาคส่วน
- จัดตั้งกองทุนในการสนับสนุนการดำเนินงานอาสาศัมคร

4. สร้างเครือข่าย

- การส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวกันของอาสาศัมครในทุกประเภทและทุกระดับ
- จัดตั้งศูนย์อาสาศัมครแห่งชาติและจังหวัด

ข้อเสนอแนวทางการพัฒนางานอาสาสมัครไทย

5. ส่งเสริมการสื่อสารและรณรงค์สาธารณะ

- การพัฒนาระบบฐานข้อมูลอาสาสมัคร
- การส่งเสริมให้มีการสื่อสารเผยแพร่งานอาสาสมัครในสื่อกระแสหลัก

6. ส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศ

- พัฒนาความร่วมมือระหว่างอาสาสมัครไทยกับอาสาสมัครชาวต่างประเทศที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครในประเทศไทย
- การส่งเสริมให้คนไทยไปเป็นอาสาสมัครในต่างประเทศ
- สร้างกลไกความร่วมมือด้านอาสาสมัครระหว่างประเทศทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวทีอาเซียน

บทบาทของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร

1. ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอาสาสมัครแห่งชาติ เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางอาเซียน
2. ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัคร (**volunteer network**) ในกรอบความร่วมมืออาเซียนและกรอบความร่วมมืออื่น ๆ
3. ส่งเสริมการผลักดันโครงการอาสาสมัครอาเซียน (**ASEAN Volunteer Programme**)
4. การจัดทำทะเบียนอาสาสมัครในภาพรวมของประเทศ

บทบาทของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับงานอาสาสมัคร

5. การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของอาสาสมัคร
6. การอบรมให้ความรู้และฝึกอบรมอาสาสมัคร
7. การประกาศเกียรติคุณให้แก่อาสาสมัครดีเด่น เนื่องในโอกาสวันที่ 21 ตุลาคม ของทุกปี ซึ่งเป็นวันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติและวันอาสาสมัครไทย

2558

เปิดประตูสู่ประชาคมอาเซียน

การส่งเสริมงานอาสาสมัครในอาเซียน

ประเทศมาเลเซีย ได้เสนอให้มี **ASEAN Youth Volunteer Programme** โดยได้รับเสนอต่อการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเยาวชนอาเซียนและได้รับความเห็นชอบจากการประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนด้านเยาวชน เมื่อเดือนตุลาคม **2011** และจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เมื่อเดือนพฤษภาคม **2012** มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การอบรมและการสร้างความเข้มแข็งของหน่วยงานต่างๆ ในการรองรับเยาวชนเข้ามาเป็นอาสาสมัครในประเทศสมาชิกอาเซียน มี **The National University of Malaysia – UKM** เป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีกระทรวงเยาวชนและกีฬา ประเทศมาเลเซียให้การสนับสนุน และได้รับความร่วมมือจาก **United States Agency for International Development (USAID)**, the **USAID-funded ASEAN-US Technical Assistance and Training Facility SOMY** and the **ASEAN University Network (AUN)**

การผลักดันของประเทศไทยในการประชุมระดับรัฐมนตรีและ
เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาอาเซียน

GO-
NGO
Forum

ASEAN
Implementation
Plan on CSR
(ASEAN CSR
Network)

Consortium on
Practitioner
Educator and School
of Social Worker
(ASWC)

การผลักดันของประเทศไทยในการประชุมระดับรัฐมนตรีและ
เจ้าหน้าที่อาวุโสด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาอาเซียน

การศึกษากฎหมาย
เปรียบเทียบด้าน
สวัสดิการสังคมใน
อาเซียน

ASEAN
Volunteer
Programme

Social
Protection
Floor
Initiative

ASEAN Volunteer Programme

ประเทศไทยร่วมกับองค์การอาสาสมัครแห่งสหประชาชาติในการ
ผลักดันโครงการอาสาสมัครในอาเซียน

“จากข้อมูลองค์การอาสาสมัครแห่งสหประชาชาติ ในปี 2011 มี
อาสาสมัครสหประชาชาติจำนวนทั้งสิ้น 7,708 คน กระจายอยู่ใน
ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก จำนวน 132 ประเทศ ในจำนวนนี้อยู่ใน
ประเทศอาเซียน 8 ประเทศ อายุเฉลี่ย 38 ปี มีประสบการณ์ใน
การประกอบวิชาชีพต่าง ๆ ประมาณ 5 – 10 ปี ใช้งบประมาณ
สนับสนุนทั้งสิ้น 235 ล้านดอลลาร์สหรัฐ”

“สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ กระทรวงการ
ต่างประเทศ ได้บริหารงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
รวมทั้งการให้ทุนศึกษา/ ฝึกอบรม/ดูงาน กับประเทศกำลังพัฒนาปีละกว่า
1,500 ทุน”

“มีความร่วมมือด้านอาสาสมัคร เช่น กรณีส่งอาสาสมัครไปช่วยเมื่อเกิดภัย
พิบัติ”

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับองค์การ
อาสาสมัครแห่งสหประชาชาติมีความพยายามในการส่งเสริมให้อาเซียน
จัดทำโครงการอาสาสมัครอาเซียนเนื่องจากมีโครงการเยาวชนอาสาสมัคร
ในอาเซียนแล้ว และสำนักเลขาธิการอาเซียนยังไม่พร้อมในการดำเนินงาน
ดังกล่าว ดังนั้นหากประเทศไทยและองค์การอาสาสมัครแห่งสหประชาชาติ
ประสงค์ให้มีการดำเนินโครงการอาสาสมัครอาเซียน ประเทศไทยอาจต้อง
มาเป็นเจ้าภาพและหาแหล่งทุนสนับสนุนในการดำเนินงานซึ่งจะได้มีการ
พัฒนาโครงการต่อไป โดยจะมีความสัมพันธ์กับแผนในการจัดตั้งศูนย์
อาสาสมัครแห่งชาติของประเทศไทย โดยให้มีโครงการอาสาสมัครอาเซียน
อยู่ภายใต้ศูนย์อาสาสมัครแห่งชาติ

ส่งท้าย

“ยังมีอีกหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอาสาสมัคร ที่สามารถนำเสนอหรือพัฒนาให้เป็นโครงการอาสาสมัครในภูมิภาคอาเซียน เช่น การสำรวจข้อมูลอาสาสมัครในภูมิภาคอาเซียน การศึกษาวิจัยการทำงานงานอาสาสมัครในประเทศอาเซียน การจัดตั้งเครือข่ายอาสาสมัครในอาเซียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาสาสมัครในต่างประเทศต่าง ๆ ระบบการส่งอาสาสมัครไปช่วยประเทศสมาชิกในกรณีเกิดสภาวะวิกฤติ สิ่งสำคัญคือการพัฒนาและสร้างความเข้มแข็งของอาสาสมัครและระบบการจัดงานอาสาสมัครไทย ควบคู่กับการที่ต้องมีหน่วยงานพัฒนาโครงการอาสาสมัครในอาเซียน”

จบการนำเสนอ

